

Porvoon kaupungin Hyvinvointikertomus 2025

Kasvun ja oppimisen lautakunta 27.02.2025
278/00.01.01.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot

Kaupunginjohtaja Jani Pitkäniemi, apulaiskaupunginjohtaja Fredrick von Schoultz, sivistysjohtaja Sari Gustafsson, kaupunkikehitysjohtaja Dan Mollgren, rahoitusjohtaja Henrik Rainio, hyvinvointikoordinaattori Petra Bärlund-Hämäläinen, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Taustaa

Lakisääteinen Hyvinvointikertomustyö (Laki Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 §6) jakaantuu kahteen osaan: hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa hyvinvoinnin nykytilanteen sekä hyvinvointisuunnitelmaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja teot hyvinvoinnin parantamiseksi. Kaupungin on seurattava asukkaidensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä pystyttävä raportoimaan toteutuneista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan, ja molempien tahojen tulee laatia omat lakisääteiset hyvinvointityön asiakirjansa omille valtuustoilleen.

Hyvinvointialueen vuosittain koollekutsumissa lakisääteisissä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvotteluissa sekä arkisessa yhdyspintatyössä, on hyötyä kaupungin hyvinvointikertomuksesta ja siitä johdetusta hyvinvointisuunnitelmasta. On tärkeää, että hyödynnetään laajasti tiedolla johtamista, tilannekuvaa sekä tarkastella ajankohtaisia ilmiöitä erikseen ja yhdessä.

Hyvinvointikertomuksen sisältö

Hyvinvointikertomus on kaupungin eri toimialojen yhdessä laatima tietopaketti kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä. Sen avulla saadaan koottua oleellinen hyvinvointitieto osaksi kaupungin vuoropuhelua, suunnittelua, päätöksentekoa ja toimeenpanoa.

Hyvinvointikertomus koostuu yleisestä osasta sekä ikäryhmittäisestä tarkastelusta. Asiakirjassa kuvataan myös Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kaupungissa, nostetaan esille huomioitavat jatkotoimet, raportoidaan Hyte-rahaston käyttö vuodelta 2024 sekä arvioidaan Hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 edistyminen liikennevaloin.

Hyvinvointikertomuksessa huomioidaan tarkasteluhetkellä (syksy ja talvi 2024) saatavilla olleen julkisten tietopankkien kokoaman tiedon lisäksi etupainotteisesti Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön kunnan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietoasetuksen indikaattorit.

Asetuksen mahdollisen antamisen ajankohta on toistaiseksi avoin ja vähimmäistieto voi vielä muuttua. Tilastotiedon tueksi on asiakirjaan otettu mukaan kaupungin loppuvuonna 2024 toteutetun hyvinvointi- ja turvallisuuskyselyn tulokset sekä eri keinoin kaupungin henkilöstöltä, vaikuttamistoimielimiltä ja verkostotoimijoilta kerättyä kokemustietoa. Lisäksi muutamilta keskeisiltä tahoilta on pyydetty tarkennettua tilannekuvaa (esim. Poliisi, A-asunnot, ruokajakelu).

Suurin osa porvooolaisista voi hyvin ja Itä-Uudenmaan asukkaat ovat neljänneksi terveimpiä koko maassa. Verrokkikaupunkivertailussa (Hämeenlinna, Järvenpää, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Vaasa) ei nouse selkeitä erityishuolia missä Porvoo jotenkin erottuisi. Porvoossa näkyvät pitkälti valtakunnalliset hyvinvointivajeet.

Vaikka Porvoossa ei olla tunnistettu erityisen suuria hyvinvoinnin ja terveyden huolenaiheita, riittää monessa osa-alueessa ja kaiken ikäisten asukkaiden osalta kuitenkin kehittämistyötä tilanteen parantamiseksi edelleen. Hyvinvoinnin kannalta keskeisiä huomioitavia asioita ovat kaiken ikäisten fyysinen liikkuminen, työ ja toimintakyky, mielen voimavarat, työllisyys ja arjen turvallisuus. Lisäksi on tärkeää huomioida, että maahanmuuttajien määrä Porvoossa kasvaa ja ikärakenne muuttuu. Valtuuston päättämässä Hyvinvointisuunnitelmassa 2024–2025 (24.4.2024, §29) on nostettu edistettäväksi pitkälti samoja aiheita, ja ne löytyvät hieman eri sanoitusten alta: mielen hyvinvoinnin vahvistaminen, terveellisten elintapojen vahvistaminen, osallisuuden ja aktiivisuuden vahvistaminen. Eri osa-alueet risteävät ja kaikella on vaikutusta hyvään kokonaisuuteen.

Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024–2025 sisältää myös Hyvinvointikertomuksen elementtejä. Ihan kaikkea tietoa ei ole näin lyhyen ajan sisällä toistettu tässä Hyvinvointikertomuksen tilannekuvassa.

Jatkotoimet

Hyvinvointikertomuksesta johdetaan seuraava valtuustokauden (2025–2029) Hyvinvointisuunnitelma, johon on tarkoitus integroida vahvasti mukaan arjen turvallisuus. Tämä on tarkoitus tuoda seuraavan kaupunginvaltuuston käsittelyyn syksyllä 2025.

Hyvinvointisuunnitelma kokoaa hyvinvointia edistävät lakisääteiset ja muut hyvinvointiin vahvasti kiinnittyvät aiheet yksiin kansiin. Siinä asetetaan väestön hyvinvointia ja terveyttä ja arjen turvallisuutta tukevat tavoitteet, toimenpiteet ja seurantaindikaattorit. Hyvinvointikertomus antaa myös syötettä kaupunkistrategiaan, jota aletaan tekemään 2025.

Hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä koskevan lain mukaisesti (6§) toimitettava hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle sekä julkaistava julkisessa tietoverkossa.

Sivistysjohtaja

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää merkitä Porvoon Hyvinvointikertomuksen tiedoksi ja lähettää sen edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Pykälä tarkastetaan heti.